

Boj, blízkosť, poslanie (14): Miesto stretnutia

«Hovor, hovor s Pánom: 'Som unavený, Pane, už nevládzem. Pane, toto sa mi nedarí; ako by si to urobil Ty?' » (Sv. Josemaría).

12.06.2025

Byť slávnym nie je vôbec jednoduché: ľudia ťa hľadajú všade a niekedy sa nemáš kde ukryť, aby si si mohol trochu oddýchnuť. To sa často stávalo aj Ježišovi. Preto sa občas vyhýbal

mestám alebo sa uchýľoval so svojimi apoštolmi na miesta, kde bol menej známy — hoci to nie vždy fungovalo. Ako napríklad vtedy, keď odišli do Fenície, do okolia Týru a Sidonu, dúfajúc, že zostanú nepovšimnutí...

Prúd vzájomnej dôvery

V blízkosti týchto miest stretli kanaánsku ženu, ktorá veľmi trpela pre svoju dcéru posadnutú obzvlášť krutým démonom. Táto matka potrebovala pomoc a počula o Ježišovi, preto začala hlasno volať, aby sa nad ňou Pán zmiloval. Ale Ježiš — ako hovorí evanjelium — jej neodpovedal ani slovom (porov. Mt 15,21–23).

Učeníci nechápali, ako môže Ježiš prepočúť tak vytrvalú prosbu. Po chvíli k nemu pristúpili a prosili ho: „Pošli ju preč, lebo kričí za nami“ No Pán nielenže jej prosbu nevypočul, ale akoby ju celkom odmietol: „Ja som poslaný iba k ovciam strateným

z domu Izraela.“ Matka, naplnená bolesťou a láskou k svojej dcére, sa nevzdáva. Padá pred Ježišom na zem a zastavuje ho. Nedovolí, aby prešiel okolo: „Pane, pomôž mi!“ (Mt 15,23–25).

Dramatickosť tejto chvíle možno vzbudila v apoštoloch nádej, že Ježiš ju teraz predsa len vypočuje. No jeho odpoveď je ešte prekvapujúcejšia: zatiaľ čo žena zostáva pokorená na zemi, Ježiš hovorí: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ Ani teraz sa žena nevzdáva. V jej odpovedi nie je hnev ani odpor, ale hlboká pokora: „Áno, Pane, ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov“ (Mt 15,26–27).

Za týmto dialógom medzi ženou a Ježišom možno vycítiť tok vzájomnej dôvery. Pán pozná odvahu jej viery a ona bezvýhradne dôveruje добрôte Ježišovho srdca... Netuší, že okrem tej milosti, o ktorú prosí, sa Boh cez

ňu chystá vyučovať svojich učeníkov. Prostredníctvom tejto ženy Ježiš pripravuje srdcia Dvanástich na apoštolské obzory, ktoré sa im čoskoro otvoria. Tí, ktorí dostanú príkaz hlásať evanjelium po celom svete, práve vidia, ako pohanská žena dokáže mať v srdci väčšiu vieru ako rabín — alebo dokonca oni sami, ktorí sú s Ježišom každý deň.

Táto žena vo svojom rozhovore s Ježišom zároveň ukazuje niektoré kľúčové postoje v modlitbe: pokoru, keď si uvedomujeme, že potrebujeme pomoc, a neochvejnú dôveru v Božiu lásku — aj napriek tomu, že Boh mlčí. Možno na ňu myslel Evagrius, keď napísal: „Nebud' smutný, ak hneď nedostaneš od Boha to, o čo prosíš; On chce, aby ti ešte viac doprial tým, že vytrváš v modlitbe pri Ňom.“^[1] —

Vráťme sa však k vrcholu rozhovoru. Ježiš udržiaval napätie — toto „pedagogické napätie“ — tak dlho,

ako to bolo potrebné, pre ňu aj pre svojich učeníkov. Teraz, keď žena s jednoduchosťou hovorí o omrvinkách pod stolom, Ježiš konečne odhaľuje, čo nosí v srdci: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš.“ A jej dcéra bola uzdravená v tej chvíli (Mt 15,28). Viera tejto matky, jej modlitba plná vytrvalosti a pokory, zanechala nepochybne hlbokú stopu v srdciach apoštolov.

Navyše, hoci bola táto žena cudzinka, symbolicky predstavuje celý Boží ľud. V nej sa znovu odohráva tajomný zápas, aký zvädzal Jakub s Bohom. Výsledkom tohto zápasu je, že Jakub od Boha „vyrve“ požehnanie a zároveň dostáva nové meno: Izrael, teda „ten, ktorý zápasil s Bohom“ (porov. Gn 32,25–30) — a tým aj nové poslanie. Aj medzi Ježišom a touto ženou prebieha istý druh zápasu, skúška viery a vytrvalosti. Jej padnutie pred Pána,

aby neprešiel okolo, je nádherným vyjadrením vytrvalej modlitby, ktorá nepoľaví ani pred prekážkami. A podobne ako v prípade praotca Jakuba, aj tento zápas končí Božím požehnaním, ktoré vyzdvihuje vieru matky a prináša oslobodenie jej dcére.

Vo vytrvalom rozhovore

„Duchovný boj‘ v novom živote kresťana je neoddeliteľný od boja v modlitbe,“ čítame v Katechizme ^[2]. Táto žena dostala hojnú milosť práve skrze tento zápas: jej osobný vzťah s Bohom sa prehĺbil — a z takéhoto vzťahu môžu vzísť iba dobré veci. Preto cesta k svätosti spočíva viac v tom, že rozšírime dialóg s Pánom na všetko, čo robíme, než v snahe dosiahnuť sériu cností alebo cieľov, ktoré nie sú nutne pre nás, alebo ktoré sa v každom prípade nedosiahnu zo dňa na deň ^[3]. V skutočnosti jedno vedie k druhému,

ale medzi nimi vždy existuje jasná nadradenosť milosti — a teda aj modlitby^[4]. „Lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť,“ hovorí Pán (Jn 15,5).

Predstavme si napríklad niekoho, kto sa rozhodol vnieť do svojho života viac poriadku. Dal si predsavzatie, že pôjde spať skôr, v takom čase, aby si mohol poriadne oddýchnuť, bol výkonnejší v práci, mal lepšiu náladu — a aby si ráno našiel pár minút na modlitbu. To je veľmi dobré a možno sa mu to niekoľko dní podarí. Ale potom príde deň, keď zlyhá, alebo ho pohltí chaos... Tak ako pri každom projekte, aj tu budú víťazstvá i pády. Ale rozhodujúce nie sú výsledky. Nejde tak o to, koľko víťazstiev a koľko prehier, ale ako zápasíme — presnejšie s kým zápasíme. Lebo môžeme bojovať sami, spoliehajúc sa najmä alebo výlučne na svoje sily — alebo môžeme otvoriť svoj boj vzťahu s Bohom a urobiť z tohto

predsavzatia tému rozhovoru s Pánom: „Pane, verím, že aj Ty chceš, aby som išiel skôr spať, ale musíš mi pomôcť...“; „Ježišu, vlož do môjho srdca lásku a nádej... pomôž mi nadchnúť sa... keď budem trochu poriadnejší, môžem urobiť veľa dobrého“; „Pane, odpusť, dnes ma chaos premohol; pomôž mi viac“; „Ježišu, obetujem to za tých, ktorí sa o to tiež usilujú...“

V takomto prípade sme svedkami boja, ktorý je zameraný na Boha, v ktorom sa rozhovor s Pánom živí tým, čo práve prežívame. A naopak: každodenné veci sa otvárajú nášmu vzťahu s Bohom. Aby bolo akékoľvek predsavzatie účinné, evanjelium nám ukazuje, že predovšetkým musí byť témou mnohých rozhovorov s Bohom. Ide o to, aby sme všetky oblasti svojho života otvorili tomu veľkému horizontu zmyslu, ktorým je náš vzťah s Pánom. „Ak pracujeme s Kristom, všetko naše úsilie má

zmysel — aj keď sa nedostaví želaný
výsledok — lebo ozvena skutkov
konaných z lásky vždy dolieha až do
neba.“^[5]
—

To, čo naozaj poteší srdce otca alebo
matky, nie je to, že ich dieťa robí
všetko správne, ale že sa na nich z
času na čas pozrie a usmeje; že s
nimi zdieľa svoje zápasy. Malé deti
sa, aj keď sa snažia, často mýlia — ale
stále hľadajú kontakt s rodičmi,
pohľadmi, gestami, srdcom. A práve
tento prúd lásky a komunikácie je to,
po čom ich rodičia túžia najviac.
Takisto aj náš nebeský Otec túži po
tom istom: po prúde dôvery, lásky a
rozhovoru. Celý náš život je
prostredím, v ktorom sa má tento
dôverný vzťah s Otcom rozvíjať.
Svätý Josemaría všetkých pozýval ísť
touto cestou:

„Hovor, hovor s Pánom: 'Som
unavený, Pane, už nevládzem. Pane,

toto sa mi nedarí; ako by si to urobil Ty?"^[6].

Žiť z tohto vzťahu

Apoštoli – možno si to ani veľmi neuvedomovali – žili v neustálom rozhovore s Pánom, ktorý sa živil tými najobyčajnejšími okolnosťami každodenného života. Evanjeliá zaznamenávajú nespočetné situácie, v ktorých sa Ježiš a jeho učeníci dôverne rozprávali. Kládli mu otázky, vyjadrovali zmätenosť alebo nadšenie. Dvanásť boli teda okrem toho, že boli učeníkmi a svedkami, aj priateľmi, s ktorými Ježiš zdieľal svoju intimitu (porov. Jn 15,15). Ježišova osobnosť ich priťahovala a zároveň naplňala úžasom: bol pre nich veľkým priateľom – aj veľkým tajomstvom.

Jedna z vecí, ktorá ich najviac udivovala, bol Ježišov vzťah s Otcom. Všimli si, ako často sa utiahol k modlitbe. Postupne si začali

uvedomovať, že Ježiš je neustále v dôvernóm rozhovore so svojim nebeským Otcom. A sám Ježiš im dáva najavo, že to, čo hovorí a robí, vychádza z tohto vzťahu s Otcom: „Lebo ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, ten mi prikázal, čo mám povedať a čo mám hovoriť“ (Jn 12,49); „Keď vyzdvihnete Syna človeka, poznáte, že Ja Som a že nič nerobím sám od seba“ (Jn 8,28).

Niekedy Pán Ježiš tento dôverný rozhovor s Otcom aj navonok prejavil. Napríklad po návrate sedemdesiatich dvoch učeníkov, ktorých poslal do miest a dedín. Keď sa vracali, nadšení z toho, že konali v Ježišovom mene – uzdravovali, vyhánali zlých duchov –, hovorili: „Pane, aj zlí duchovia sa nám poddávajú v tvojom mene!“ (Lk 10,17). A Ježiš sa vtedy nahlas obrátil k Otcovi a s radosťou povedal: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred

múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo“ (Lk 10,21).

Iný príklad počujeme pri vzkriesení Lazára. V tej chvíli bolesti nad smrťou priateľa Ježiš zvolá: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal“ (Jn 11,41–42). Môžeme si predstaviť úžas, aký vtedy tí, čo to počuli, prežívali. Ako by im tieto slová nezostali v pamäti?

Keď Ježiš takto hovorí, odhaľuje svojim priateľom tajomstvo svojej božskej intimity: svoj vnútorný život. Najvnútornejšou podstatou Ježiša je jeho vzťah s Otcom. Ježiš žije z tohto vzťahu. Ide o nepretržitý dialóg poznania a lásky, ktorý sa prejavuje v stálej túžbe plniť Otcovu vôľu. Sám to svojim učeníkom vyjadrí: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo“ (Jn

4,34). Ježiš im tak mnohorakým spôsobom ukazuje, že žije z tohto vzťahu s Otcom; že jeho osobná identita sa zakladá na tomto vzťahu. Teológia to vyjadrí slovami, že Syn je „subsistujúci vzťah“ – všetko v druhej Božskej osobe je synovstvo, vzťah k Otcovi^[7].

Postupne – no najmä po zoslaní Ducha Svätého – si učeníci začnú uvedomovať, že tento skrytý prameň, tento Ježišov vzťah s Otcom, je jeho najosobnejšou totožnosťou. A zatúžia byť na tomto vzťahu účastní. Preto mu raz Filip povie: „Pane, ukáž nám Otca, a to nám postačí“ (Jn 14,8). A preto ho aj prosia, aby ich naučil modliť sa, aby ich priviedol k tomu prameňu života, z ktorého sám žije. A Ježiš ich naučí modlitbu Otče náš (porov. Lk 11,1–4).

Skrze Ježiša, Slovo, v ktorom bolo všetko stvorené (porov. Kol 1,16), aj my sme vo svojom najhlbšom vnútri

v hlbokom vzťahu s Otcom^[8]. Svätý Ignác Antiochijský to intenzívne prežíval, keď napísal: „Živá voda vo mne hovorí: Pod' k Otcovi“^[9].

Skutočnosť, že ma Boh miluje a stvoril ma, aby som bol s ním šťastný, tvorí najpravdivejšie jadro mojej osoby; to je najhlbší zmysel mojej identity. A naopak: „ten, kto si neuvedomuje, že je Božím synom, nepozná tú najhlbšiu pravdu o sebe“^[10].

Modlitba teda nie je niečo navyše. Rozhovor s Bohom nám umožňuje prebývať v sebe samých. Byť v dialógu s Bohom znamená byť doma, byť tým, kým naozaj sme. Ak Ježišov vnútorný život spočíva v neustálom dialógu s Otcom, potom aj náš vnútorný život sa má živiť tým istým – dialógom lásky s Bohom.

„Boh sa rád prihovára – nie tak v hukote hromu či v zemetrasení, ale v ,tichom vánku‘ (porov. 1 Kr 19,12),

alebo ako to niektorí prekladajú, v „jemnom hlase ticha“. To je to dôležité stretnutie, o ktoré nemáme prísť“^[11], povedal pápež Lev XIV dva dni po svojom zvolení. A miestom tohto stretnutia je srdce: „Je to príbytok, kde sa zdržiavam (...). Je to náš skrytý stred (...), miesto stretnutia, lebo – stvorení na Boží obraz – žijeme vo vzťahu“^[12].

Existujú však srdcia, ktoré žijú v neustálom vnútornom monológu. A keď srdce žije takto, nemôže prinášať ovocie lásky. Skôr prináša ovocie egoizmu. Ak sa náš vnútorný rozhovor točí iba okolo vlastného „ja“, aj naše skutky sa budú týkať predovšetkým seba. Časté sťažnosti, zlá nálada, hnev... môžu byť príznakmi frustrácie z tohto vnútorného monológu. Lebo „dobrý človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Veď z plnosti srdca hovoria jeho ústa“ (Lk 6,45).

Pravý poklad srdca, jediný skutočný poklad, je jeho vzťah lásky s Bohom. Z tohto koreňa vyrastá dobré ovocie – slová i skutky. Preto Ježiš hovorí, že „iba Boh je dobrý“ (Mk 10,18): mimo neho niet nič než tma, smútok, nezmyselnosť. Je to prázdnota, osamelosť človeka, ktorý bol stvorený pre vzťah, no v hĺbke zostal strašne sám. Sám voči budúcnosti, voči smrti, voči ťažkostiam. „Nie je dobre byť človeku samému“ (Gn 2,18), hovorí Boh v opise stvorenia človeka. A keď anjel ohlasuje Panne Márii vznešený okamih vtelenia, hovorí jej, že jej syn sa bude volať Emanuel – čo znamená „Boh s nami“. Spasiteľ má meno, ktoré vyjadruje práve blízkosť, osobný vzťah. „Bezo mňa nemôžete nič urobiť“ (Jn 15,5): je to vzťah s Ježišom, ktorý nás zachraňuje a robí nás nástrojmi spásy pre iných.

* * *

„Kristus zostáva s nami. Niekedy, predtým než začal nejakú prácu, sa svätý Josemaría obrátil k Pánovi so slovami: ‚Ježišu, poďme to urobiť spolu.‘ Ježiš je s nami a my sme jeho nástrojmi. To si vyžaduje konať dobre, pracovať dobre – inak by sme akoby ‚zneuctili‘ Pána kvôli nedokonalému nástroju. Ježiš a ja. Je to osobný, jedinečný a nenahraditeľný vzťah. No zároveň – ak je spojenie s Kristom pravé – sa stáva spojením s jeho Telom, ktorým je Cirkev: spoločenstvom s Bohom a so svätými. Vzťah ‚Ježiš a ja‘ sa premieňa na spojenie pre druhých a s druhými“^[13].

^[1] Evagrius Pontikus, *De oratione*, č. 34 (citované v *KKC*, č. 2737).

^[2] *KKC*, č. 2725.

[3] Porov. František, *Gaudete et Exsultate*, čč. 11, 50.

[4] Porov. Sv. Ján Pavol II, *Novo millennio ineunte*, č. 38.

[5] F. Ocáriz, «La luz que necesita el mundo» (Preklad: Svetlo, ktoré svet potrebuje), meditácia, 11-05-2020, opusdei.org.

[6] Sv. Josemaría, poznámky z jedného stretnutia vo Valladolid, 22-10-1972, zhromaždené v dokumentárnom filme «El corazón del trabajo» (Preklad: Srdce práce), opusdei.org.

[7] Porov. Sv. Tomáš, *Summa Theologiae*, I, q. 29 a. 4 co.

[8] Porov. Sv. Tomáš, *Summa Theologiae*, I, q. 13 a. 7 co; *De Veritate*, q. 4 a. 4 co.

[9] Sv. Ignác Antiochijský, *Ad Rom.* 7, 2.

^[10] Sv. Josemaría, *Boží Priateľia*, č. 26.

^[11] Lev XIV, Stretnutie s kardinálmi,
10-05-2025.

^[12] *KKC*, č. 2563.

^[13] F. Ocáriz, «*A la luz del Evangelio*» (Preklad: K svetla Evanjelija), «Entre los dos» (Preklad: Medzi dvoma) (opusdei.org).

Carlos Ruiz Montoya

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-14-
miesto-stretnutia/](https://opusdei.org/sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-14-miesto-stretnutia/) (20.03.2026)